

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

FINANČNÁ MATEMATIKA pre konzervatórium

ING. JAROSLAV ZAHRADNÍK, MCP

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

www.esf.gov.sk

www.minedu.gov.sk

Finančná matematika

5. krúžok - Krúžok finančnej matematiky

Krúžok finančnej matematiky bude zvyšovať nasledujúce kompetencie: matematická gramotnosť, finančná gramotnosť a IKT zručnosti. Aktivita sa bude pre skupinu študentov realizovať prostredníctvom extra hodiny v počítačovej učebni s nainštalovaným balíkom MS Office, prístupom na internet a dataprotektorom. Krúžok sa bude zameriavať na rozvíjanie matematického myslenia a aplikáciu matematických vedomostí v hospodárskej a finančnej praxi. Všetky získané vedomosti budú prepojované s IKT, konkrétne s tabuľkovým programom Microsoft *Excel*, ktorý bude využívaný ako výkonný nástroj na vizualizáciu a analýzu údajov.

Počet študentov: cca 10 študentov

Výstupy:

- plán krúžku
- minimálne 10 powerpointových prezentácií v rozsahu minimálne 10 slidov
- rôzne učebné materiály potrebné pre realizáciu krúžku

ČO NÁS ČAKÁ?

- Finančná gramotnosť
- Národný štandard finančnej gramotnosti
- Človek vo sfére peňazí
- Finančná zodpovednosť
- Finančný plán
- Zákon o ochrane osobných údajov
- Ochrana spotrebiteľov

ČO NÁS ČAKÁ?

- **MS Excel**
- tabuľkový procesor
  - matematická gramotnosť
  - finančná gramotnosť
  - IKT zručnosti
- vizualizácia údajov
  - grafy a kontingenčné grafy
- analýza údajov
  - zoznamy údajov
  - zoradovanie a filtrovanie
  - prehľady, súhrny, medzisúčty
  - kontingenčné tabuľky

Finančná gramotnosť

- súbor znalostí, ktoré človeku umožňujú porozumieť financiám a správne s nimi zachádzať v rôznych životných situáciách
- schopnosť efektívne narábať so svojimi vlastnými financiami a so svojim vlastným majetkom a súčasne sa vedieť orientovať v širokej palete ponúkaných produktov finančných inštitúcií
- prudký rozvoj IT → nové typy finančných procesov a transakcií než v 20. storočí
- Vláda SR schválila v roku 2008 Národný štandard finančnej gramotnosti (minimum pre stredoškolsky vzdelaných občanov)

Národný štandard finančnej gramotnosti

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií
- naučiť sa rozoznať riziká v riadení vlastných financií
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie
- rozvinúť potenciál získavania vlastného príjmu a schopnosť šetriť
- efektívne používať finančné služby

Národný štandard finančnej gramotnosti

- plniť svoje finančné záväzky
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie)
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať

Národný štandard finančnej gramotnosti

- slovník dôležitých pojmov:
- akcia, americká hypotéka, anuitné platby, banka, bankomat, bankový ombudsman, bankový prevod, bankrot, bezúročné obdobie, debetný účet, bohatstvo, bonita, bonus, cashback, cenník, cenný papier, čistá mzda, atď.

Národný štandard finančnej gramotnosti

- 8 kapitol:
- Človek vo sfére peňazí
- Finančná zodpovednosť
- Zabezpečenie peňazí
- Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
- Úver a dlh
- Sporenie a investovanie
- Riadenie rizík a poistenie
- Slovník NŠFG

Kognitívne faktory finančnej gramotnosti

- **I. Fakty** (obsah):
- Peniaze a transakcie – znalosť základných produktov a operácií s peniazmi (čo je dlh, úrok, ako sa platí platobnou kartou, poštovou zloženkou, atď.)
- Plánovanie a správa rodinného rozpočtu – znalosť rôznych typov príjmov a výdavkov (mzda, hrubá/čistá, dane, povinné poistenie), schopnosť určiť priority výdavkov pri obmedzenom rozpočte, plánovať výdavky, sporenie.

Kognitívne faktory finančnej gramotnosti

- **I. Fakty (obsah):**
- Posúdenie rizík a očakávania zisku - znalosť rizík rôznych typov produktov (hlavne úverov, kapitalizácie úrokov a rizík spojených s nesplácaním úverov, úroková sadzba, inflácia)
- Širšie finančné súvislosti - vedomie toho, že človek má vždy voľbu ako naloží s peniazmi, že reklama a priatelia spôsobujú tlak na rozhodovanie, nepoctivé praktiky obchodníkov, znalosť spotrebiteľských práv a povinností, dôležitosť právnej dokumentácie súvisiacej s nákupmi, trestné činy spojené so svetom financií (úverové podvody, apod.).

Kognitívne faktory finančnej gramotnosti

- **2. Práca s faktami (procesy):**
- Identifikácia finančnej informácie – znalosť pojmov a ich aplikácia v praxi, získanie relevantnej informácie zo zmluvy, reklamy, grafu.
- Analýza finančných informácií – znalosť finančných produktov spojená so schopnosťou prakticky využívať danú informáciu pre finančné rozhodnutie.
- Posúdenie rozhodnutia v širších finančných súvislostiach – schopnosť posúdiť nákup ako plytvanie alebo posúdenie výhodnosti refinancovania úveru.

Kognitívne faktory finančnej gramotnosti

- **2. Práca s faktami (procesy):**
- Aplikácia znalostí pri riešení praktickej situácie – obsahuje životnú situáciu, často s viacerými podmienkami a vyžaduje niekoľko matematických operácií, ktoré majú viesť ku správnejmu rozhodnutiu.
- Príklad: Človek pracuje za 4 € v čistom na 1 hodinu, 20 dní v mesiaci, denne 8 hodín. Každý mesiac polovicu príjmu odloží. Koľko mesiacov musí pracovať, aby mohol ísť na výlet za 640 €?

Kognitívne faktory finančnej gramotnosti

- **3. Situačné posúdenie (kontext):**
- typické rizikové aj bežné situácie, pri ktorých sa rozhoduje o zadlžení, sporení alebo investíciách:
- posúdenie nákladov na vzdelanie, pracovné právo
- domácnosť a rodina – prehľad o platbách spojených s bývaním, evidencia platieb, plánovanie nákupov

Finančná gramotnosť

- ako hospodáriť s peniazmi, aká je ich hodnota, ako si ich zarobiť, ako ich rozumne míňať
- nevýhodné podmienky pôžičiek nebankových subjektov (pre pár eur strata nehnuteľnosti)
- prečo je dôležité poistenie, ako sa správne poistiť (napr. povodne)
- nesprávne investovanie na forexovom trhu neregulovanému obchodníkovi, ktorý sľubuje vysoké výnosy a nepodarí sa mu to

Finančná gramotnosť

- rodinné financie – tvorba osobného, alebo rodinného rozpočtu – pero + papier – napísať všetky príjmy vs. všetky výdaje.
- z toho určíme plusové/vyrovnané (napäté)/mínusové hospodárenie – cieľ je získať kontrolu nad svojimi financiami a dosiahnuť plusové hospodárenie:
  - $(\text{príjmy}) > (\text{výdaje}) = \text{ideálny stav (vytvárame úspory)}$
  - $(\text{príjmy}) < (\text{výdaje}) = \text{dlhy}$

Finančná gramotnosť

- Ak je napätý rozpočet:
  - pracovať s dennými limitmi
  - dať si urobiť audit za účty (napr. 50 € za mobil je veľa – výber providera, paušálu, menej volať, energie/plyn – výber dodávateľa)
  - vytváranie rezervy = prvá vec po výplate - napr. 10% posielat' na sporiaci účet
  - je skutočne bezpodmienečne nutný pre náš život tovar, alebo služba, ktorú chceme kúpiť, alebo len po tom túžime?

Finančná gramotnosť

- Hypotéky, lízingy, pôžičky – splátky úverov:
  - vhodný výber typu úveru (často splácame aj niekoľko desaťročí)
  - nebezpečné nabalovanie úverov, ak nezvládame splácať – záver exekútor
  - porovnávať: ÚS – úroková sadzba, RPMN – ročná percentuálna miera nákladov (dá sa porovnávať iba pri úveroch s rovnakou splatnosťou), vstupné a výstupné poplatky, obchodné podmienky
  - zlučovanie viacerých úverov – konsolidácia, alebo reštrukturalizácia úverov – zobratím 1 väčšieho úveru sa vyplatia všetky predchádzajúce nevýhodné úvery, klient spláca len 1 úver, ktorého mesačná splátka bude nižšia, ako súčet všetkých predošlých splátok

Človek vo sfére peňazí

- trvalé životné hodnoty
- životné potreby
- bohatstvo a chudoba - etika
- ľudská práca - peniaze
- funkcia peňazí pre zabezpečenie životných potrieb v rodine
- možnosti žiaka, ako finančne prispieť rodine
- prijímanie finančných rozhodnutí
- príklady dobrého hospodárenia

Finančná zodpovednosť

- Bankové produkty:
  - Platobné karty (debetné, kreditné/úverové)
  - Vklady a sporenie (bežný účet, sporiaci účet – vkladné knižky, termínované vklady, stavebné sporenie)
  - Úvery (povolené prečerpanie, kreditná karta, spotrebiteľský úver, hypotekárny úver, americká hypotéka, stavebný úver)

Finančná zodpovednosť

- Bežný účet:

  - zriadenie bežného účtu bezplatne resp. za poplatok
  - okamžité disponovanie s prostriedkami v rámci celej siete pobočiek Banky,
  - disponovanie s prostriedkami prostredníctvom medzinárodnej platobnej karty,
  - minimálny zostatok v stanovenej výške,
  - úver bez ručiteľa (možnosť povoleného debetu),
  - poskytnutie a vedenie služieb elektronického bankovníctva- bezplatne za poplatok,
  - realizovanie pravidelných a nepravidelných bezhotovostných úhrad,
  - pohodlné realizovanie inkasných platieb bez čakania,
  - realizovanie vkladov, výberov hotovosti a zmenárenskej činnosti,
  - realizovanie expresných prevodov - okamžitý prevod prostriedkov medzi účtami v rámci banky
  - vyhotovovanie výpisov podľa zvolenej frekvencie,
  - možnosť zhodnocovania voľných prostriedkov formou termínovaného vkladu a sporiaceho účtu
  - blokovanie zvolenej sumy prostriedkov na základe Vašej žiadosti,
  - zamedzenie výberu (napr. pri strate platobnej karty),
  - možnosť výberu balíka služieb s predplateným rozsahom služieb podľa Vašich potrieb

Finančná zodpovednosť

- **Platobné karty:**

  - platobnú kartu ihneď podpíšte, čím zvýšite jej bezpečnosť,
  - čo najskôr overte jej správnu funkčnosť výberom v ATM alebo platbou u obchodníka,
  - spolu s platobnou kartou dostanete kartičku (automatická telefónna služba), na ktorú si zapíšete číslo Vašej platobnej karty a túto kartičku noste oddelene od platobnej karty,
  - PIN kód si zapamätajte, nikdy si ho nezapisujte na kartu a neoznamujte ho inej osobe (ani zamestnancom banky, či polícii). Ak si ho zapíšete, nenoste tento zápis spolu s platobnou kartou.
  - nezverejňujte číslo platobnej karty,
  - dbajte, aby zadávanie PIN kódu či už pri platbe u obchodníka alebo pri výbere hotovosti z ATM nesledovala iná osoba,
  - platobnú kartu noste oddelene od osobných dokladov a hotovosti,
  - chráňte kartu pred pôsobením magnetického poľa a mechanickým poškodením,
  - transakcie uskutočnené platobnou kartou si skontrolujte na výpise k účtu/kontu a porovnajte s dokladmi od obchodníkov a potvrdenkami o výbere hotovosti z ATM,
  - pred podpísaním účtovného dokladu u obchodníka si vždy prekontrolujte úplnosť a správnosť vyplnených údajov a celkovú sumu,
  - uschovajte si potvrdenky o Vami uskutočnených transakciách pre prípad reklamácie,
  - pravidelne si na výpise z účtu/konta kontrolujte transakcie uskutočnené Vašou platobnou kartou. V prípade nejasností kontaktujte pobočku, v ktorej máte vedený účet/konto.

Finančná zodpovednosť

- Platobné karty:
  - ak sa rozhodnete (aj napriek riziku s tým spojeným) použiť Vašu embosovanú platobnú kartu na objednanie tovaru, resp. služieb prostredníctvom internetu:
    - vždy sa uistite, že údaje o Vašej karte sú prenášané bezpečným spôsobom (SSL, alebo SET protokol),
    - vyžiadajte si potvrdenie objednávky od obchodníka a uschovajte si ho pre prípad reklamácie.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- používanie spoľahlivých informácií
  - finančný poradca
  - daňový poradca
  - internetové portály (Google)

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách a ich plánovanie:
  - Finančný plán:
    - finančné ciele (krátko, stredno a dlhodobé)
    - záznamy o príjmoch a výdavkoch
    - sporiaci a úverový plán
    - poistný plán
    - rozpočet

Finančný plán - príklad

- Finančný cieľ: Do jedného roka by ste si radi kúpili auto formou lízingu. Predpokladaná obstarávacia cena formou lízingu je 12 000 eur. Máte úspory 2 000 eur. Lízingová spoločnosť vám dala prísľub na 8 000 eur. Záznam o príjmoch a výdavkoch: Príjmy spolu 900 eur, výdavky 700 eur, zostatok 200 eur.
- Sporiaci a úverový plán:
  - za 10 mesiacov si dokážete našetriť chýbajúcich 2 000 eur
  - treba zvážiť, kde budete prostriedky hromadiť, t.j. správne investovať prostriedky. Môžete využiť jednu z foriem vkladových produktov, kde vložíte vaše úspory vo výške 2 000 eur a mesačne naň budete vkladat' ďalších 200 eur po dobu 10 mesiacov
  - následne si zoberiete lízing vo výške 8 000 eur na 48 mesiacov s mesačnou splátkou 166 eur
- Poistný plán: Pre prípad nehody alebo havárie je v lízingovej splátke zahrnutá aj havarijná a zákonná poistka, to znamená že v prípade tejto udalosti, poisťovňa hradí všetky náklady s tým spojené. Rozpočet: Na nasledovné mesiace si viete určiť koľko a za čo míňať a na najbližšie štyri roky máte stanovený peňažný tok.

Finančný plán - príklad

- Excel – modelovanie finančných plánov:
  - lízing automobilu
  - hypotéka na nehnuteľnosť
  - prekrývanie pôžičiek
    - nesprávne riešenia
    - správne riešenia

MS Excel – modelovanie - lízing

Čas na kúpu auta	12	mesiacov	Záznam o príjmoch a výdavkoch				
Obstarávacia cena auta	12 000,00 €		Mesačné príjmy spolu	900,00 €			
Úspory	2 000,00 €		Mesačné výdavky spolu	700,00 €			
Lízing prísľub	8 000,00 €		Zostatok	200,00 €			
Chýbajúca suma	2 000,00 €		Sporenie na chýbajúcu sumu		10	mesiacov	
Dĺžka lízingu	48	mesiacov	Mesačný úrok v banke	0,20%			
Mesačná splátka lízingu	166,00 €						
Spolu úhrada za lízing	7 968,00 €						
					7 968,00 €		
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky lízing	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky
1. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	2 200,00 €	4,40 €	2 204,40 €	
2. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	2 404,40 €	4,81 €	2 409,21 €	
3. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	2 609,21 €	5,22 €	2 614,43 €	
4. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	2 814,43 €	5,63 €	2 820,06 €	
5. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	3 020,06 €	6,04 €	3 026,10 €	
6. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	3 226,10 €	6,45 €	3 232,55 €	
7. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	3 432,55 €	6,87 €	3 439,41 €	
8. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	3 639,41 €	7,28 €	3 646,69 €	
9. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	3 846,69 €	7,69 €	3 854,39 €	
10. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	4 054,39 €	8,11 €	4 062,49 €	
11. mesiac	8 900,00 €	12 700,00 €	166,00 €	96,49 €	0,19 €	96,69 €	kúpa auta na lízing

MS Excel – modelovanie - hypotéka

			Záznam o príjmoch a výdavkoch				
Obstarávacia cena byt	40 000,00 €		Mesačné príjmy spolu	900,00 €			
Úspory	5 000,00 €		Mesačné výdavky spolu	700,00 €			
Pôžička (hypotéka)	35 000,00 €		Zostatok	200,00 €			
Chýbajúca suma	- €		Sporenie na chýbajúcu sumu	0 mesiacov			
Dĺžka pôžičky	300 mesiacov		Mesačný úrok v banke	0,20%			
Mesačná splátka pôžičky	120,00 €						
Spolu úhrada za pôžičku	36 000,00 €						
				36 000,00 €			
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky pôžička	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky
1. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €	5 200,00 €	10,40 €	5 210,40 €	
2. mesiac	35 900,00 €	40 700,00 €	120,00 €	290,40 €	0,58 €	290,98 €	Kúpa bytu
3. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	370,98 €	0,74 €	371,72 €	
4. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	451,72 €	0,90 €	452,63 €	
5. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	532,63 €	1,07 €	533,69 €	
6. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	613,69 €	1,23 €	614,92 €	
7. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	694,92 €	1,39 €	696,31 €	
8. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	776,31 €	1,55 €	777,86 €	
9. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	857,86 €	1,72 €	859,58 €	
10. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	939,58 €	1,88 €	941,46 €	
11. mesiac	900,00 €	700,00 €	120,00 €	1 021,46 €	2,04 €	1 023,50 €	

MS Excel – modelovanie – prekrývanie pôžičiek nesprávne

SPOLU (hypotéka + pôžičky)	56 400,00 €								
Záznam o príjmoch a výdavkoch									
Mesačné príjmy spolu	900,00 €								
Mesačné výdavky spolu	700,00 €								
Zostatok	200,00 €								
Sporenie na chýbajúcu sumu	0 mesiacov								
Mesačný úrok v banke	0,20%								
Obstarávacia cena byt	40 000,00 €								
Úspory	5 000,00 €								
Hypotéka	35 000,00 €			5 000,00 €	7 000,00 €				
Chýbajúca suma	- €								
Dĺžka pôžičky	300 mesiacov			12	15 mesiacov				
Mesačná splátka pôžičky	120,00 €			700,00 €	800,00 €				
Spolu úhrada za pôžičku	36 000,00 €			8 400,00 €	12 000,00 €				
Navýšenie	1 000,00 €			3 400,00 €	5 000,00 €				
			36 000,00 €						
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky hypotéka	Výdavky pôž. 1	Výdavky pôž. 2	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky
1. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €			5 200,00 €	10,40 €	5 210,40 €	
2. mesiac	35 900,00 €	40 700,00 €	120,00 €			290,40 €	0,58 €	290,98 €	Kúpa bytu + hypotéka

MS Excel – modelovanie – prekrývanie pôžičiek správne

SPOLU (hypotéka + pôžičky)	38 640,00 €								
Záznam o príjmoch a výdavkoch									
Mesačné príjmy spolu	900,00 €								
Mesačné výdavky spolu	700,00 €								
Zostatok	200,00 €								
Sporenie na chýbajúcu sumu	0 mesiacov								
Mesačný úrok v banke	0,20%								
Obstarávacia cena byt	40 000,00 €								
Úspory	5 000,00 €								
Hypotéka	35 000,00 €			2 500,00 €					
Chýbajúca suma	- €								
Dĺžka pôžičky	300 mesiacov			24 mesiacov					
Mesačná splátka pôžičky	120,00 €			110,00 €					
Spolu úhrada za pôžičku	36 000,00 €			2 640,00 €	- €				
Navýšenie	1 000,00 €			140,00 €	- €				
			36 000,00 €						
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky hypotéka	Výdavky pôž. 1	Výdavky pôž. 2	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky
1. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €			5 200,00 €	10,40 €	5 210,40 €	
2. mesiac	35 900,00 €	40 700,00 €	120,00 €			290,40 €	0,58 €	290,98 €	Kúpa bytu + hypotéka

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Zákon č. 18/2018 Z. z. Zákon o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- (v znení č. 35/2019 Z. z.(nepriamo), 221/2019 Z. z.)

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Spôsobý komunikácie o finančných záležitostiach
  - osobné údaje
  - ochrana osobných údajov
  - možnosti úniku osobných údajov
  - dôsledky zneužitia osobných údajov
  - aktívna a pasívna komunikácia s finančnými inštitúciami
  - oprávnenosť získavania osobných údajov

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- **ZÁSADY SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV**
- Zásada zákonnosti
- Zásada obmedzenia účelu
- Zásada minimalizácie osobných údajov
- Zásada správnosti
- Zásada minimalizácie uchovávania
- Zásada integrity a dôvernosti
- Zásada zodpovednosti
- Zákonnosť spracúvania

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- Podmienky poskytnutia súhlasu so spracúvaním osobných údajov
- Podmienky poskytnutia súhlasu v súvislosti so službami informačnej spoločnosti
- Spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov
- Spracúvanie osobných údajov týkajúcich sa uznania viny za spáchanie trestného činu alebo priestupku
- Spracúvanie osobných údajov bez potreby identifikácie

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- **PRÁVA DOTKNUTEJ OSOBY**
- **INFORMÁCIE A PRÍSTUP K OSOBNÝM ÚDAJOM**
- Poskytované informácie, ak osobné údaje sú získané od dotknutej osoby
- Poskytované informácie, ak osobné údaje nie sú získané od dotknutej osoby
- Právo na prístup k osobným údajom

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- OPRAVA A VYMAZANIE A OBMEDZENIE SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV
- Právo na opravu osobných údajov
- Právo na výmaz osobných údajov
- Právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov
- Oznamovacia povinnosť v súvislosti s opravou, vymazaním alebo obmedzením spracúvania osobných údajov

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- PRÁVO NA PRENOSNOSŤ, PRÁVO NAMIETAŤ A AUTOMATIZOVANÉ INDIVIDUÁLNE ROZHODOVANIE
- Právo na prenosnosť osobných údajov
- Právo namietať spracúvanie osobných údajov
- Automatizované individuálne rozhodovanie vrátane profilovania
- POVINNOSTI PREVÁDZKOVATEĽA PRI UPLATŇOVANÍ PRÁV DOTKNUTEJ OSOBY
- OBMEDZENIA
- Obmedzenie práv dotknutej osoby

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- **PRÁVA A POVINNOSTI PREVÁDZKOVATEĽA A SPROSTREDKOVATEĽA**
- VŠEOBECNÉ POVINNOSTI PREVÁDZKOVATEĽA A SPROSTREDKOVATEĽA
- BEZPEČNOSŤ OSOBNÝCH ÚDAJOV
- POSÚDENIE VPLYVU NA OCHRANU OSOBNÝCH ÚDAJOV A PREDCHÁDZAJÚCA KONZULTÁCIA
- ZODPOVEDNÁ OSOBA
- PRENOS OSOBNÝCH ÚDAJOV DO TRETEJ KRAJINY ALEBO MEDZINÁRODNEJ ORGANIZÁCII

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- **OSOBITNÉ PRAVIDLÁ OCHRANY OSOBNÝCH ÚDAJOV FYZICKÝCH OSÔB PRI ICH SPRACÚVANÍ PRÍSLUŠNÝMI ORGÁNMI**
- ZÁSADY SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV
- Zásada obmedzenia účelu
- Zásada minimalizácie uchovávania
- Zákonnosť spracúvania
- Spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov
- Kategórie dotknutých osôb
- Pôvod a pravdivosť osobných údajov

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- PRÁVA DOTKNUTEJ OSOBY
- Informácie, ktoré sa majú sprístupniť alebo poskytnúť dotknutej osobe
- Právo na prístup k osobným údajom
- Právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov a obmedzenie týchto práv
- Obmedzenie poskytnutia informácií a práv dotknutej osoby
- Oznámenie opravy, vymazania alebo obmedzenia spracúvania osobných údajov
- Automatizované individuálne rozhodovanie

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- PRÁVA A POVINNOSTI PRÍSLUŠNÉHO ORGÁNU A SPROSTREDKOVATEĽA
- Vedenie logov
- Predchádzajúca konzultácia
- Bezpečnosť spracúvania osobných údajov
- Oznámenie porušenia ochrany osobných údajov

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- PRENOS OSOBNÝCH ÚDAJOV DO TRETEJ KRAJINY ALEBO MEDZINÁRODNEJ ORGANIZÁCII
- Všeobecné zásady prenosu osobných údajov
- Primerané záruky
- Výnimky pre osobitné situácie
- Prenos osobných údajov príjemcovi z tretej krajiny

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Zákon o ochrane osobných údajov

- **OSOBITNÉ SITUÁCIE ZÁKONNÉHO SPRACÚVANIA OSOBNÝCH ÚDAJOV**
- Mlčanlivosť
- **ÚRAD**
- POSTAVENIE, PÔSOBNOSŤ A ORGANIZÁCIA ÚRADU
- KÓDEX SPRÁVANIA, CERTIFIKÁT A AKREDITÁCIA
- KONTROLA
- KONANIE O OCHRANE OSOBNÝCH ÚDAJOV
- SPRÁVNE DELIKTY
- SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - základné práva (a povinnosti) spotrebiteľov
  - práva a povinnosti podnikateľov
  - reklamácie v kamenných predajniach a e-shopoch
  - klamlivé a zavádzajúce obchodné praktiky
  - cenové triky
  - falšované tovary – fejkky
  - spotrebiteľské a finančné podvody
  - on-line podvody

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - základné práva (a povinnosti) spotrebiteľov
    - Ako spotrebiteľ mám právo byť poučený, vzdelaný a informovaný. Keď chcem, aby mi predávajúci ukázal ako funguje nejaký výrobok (napríklad mobil), môžem ho o to požiadať a on je povinný mi vyhovieť.
    - Návod na použitie
    - Jednoznačná cena, doklad o kúpe
    - Predávajúci mi musí vydať doklad o kúpe (bloček).
    - Mám právo na ochranu svojho zdravia a bezpečnosti (nebezpečné výrobky).

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - základné práva (a povinnosti) spotrebiteľov
    - Keď výrobok nefunguje ako má, alebo ak sú na ňom chyby (vady), môžem ho reklamovať –
Postup reklamácie:
      - Reklamačný poriadok
      - odstrániteľné vady
      - neodstrániteľné vady
      - odborné posúdenie výrobku

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - práva a povinnosti podnikateľov
    - postup predávajúceho pri predaji
    - postup predávajúceho pri reklamácii
    - zákon o predaji na diaľku (č.102/2014 Z.z.)
      - poskytnutie všetkých informácií pred uzavretím zmluvy
      - poučenie spotrebiteľa – obojstranne záväzné
      - internetové pasce („bezplatná“ registrácia)
      - odstúpenie od zmluvy aj bez udania dôvodu (príde nekvalitný tovar)

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov - **sumár**
  - základné práva (a povinnosti) spotrebiteľov
  - práva a povinnosti podnikateľov
  - reklamácie v kamenných predajniach a e-shopoch
  - klamlivé a zavádzajúce obchodné praktiky
  - cenové triky
  - falšované tovary – fejkky
  - spotrebiteľské a finančné podvody
  - on-line podvody

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - Vymenujte čo najviac svojich spotrebiteľských práv. Nájdite ďalšie svoje práva v zákone o ochrane spotrebiteľa.
  - Povedzte vlastnými slovami, čo je to neprijateľná zmluvná podmienka a uveďte aspoň jeden príklad. Nájdite ďalšie príklady neprijateľných zmluvných podmienok v Občianskom zákonníku.
  - Nájdite na webových stránkach Slovenskej obchodnej inšpekcie nebezpečné výrobky a uveďte, na čo máte právo, ak by ste niektorý z týchto výrobkov mali kúpený.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - Pred mesiacom ste si kúpili nový mobil, ktorý sa Vám bez príčiny vypína. Naformulujte písomnú reklamáciu.
  - Predávajúci na základe odborného posúdenia zistil, že reklamácia je odôvodnená a že ide o neodstrániteľnú vadu. Predávajúci Vám na kúpu nového mobilu ponúkne poukážku v cene reklamovaného mobilného telefónu. Prijmete poukážku od predávajúceho? Uved'te prečo áno a prečo nie?
  - Uved'te ako by ste postupovali v prípade, ak sa Vám na topánkach kúpených pred 7 mesiacmi vyskytne opätovne po tretí raz tá istá vada (odlepená podrážka). Vadu ste už dvakrát reklamovali a bola odstránená zalepením podrážky.
  - Pred 31 dňami ste u predávajúceho reklamovali tablet, avšak reklamácia doposiaľ nebola vybavená. Uved'te aké máte práva. Naformulujte písomné odstúpenie.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - Uvedte rozdiely medzi reklamáciou uplatnenou do 12 mesiacov od kúpy a po 12 mesiacoch od kúpy.
  - Rozhodili ste sa vrátiť tovar, ktorý ste si pred dvoma dňami kúpili v kamennej predajni. Tovar nemá žiadne vady, vy ste si však nákup rozmysleli. Predávajúci Vám to neumožní. Aký právny predpis predávajúci porušil?
  - Nájdite na webových stránkach Slovenskej obchodnej inšpekcie aktuálne predajné akcie. Uvedte, čo v prípade, ak konanie predajnej akcie nebude Slovenskej obchodnej inšpekcii oznámené.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Hlavné princípy ochrany spotrebiteľov
  - Pred týždňom ste si cez internet kúpili novú knihu a teraz ste sa ju rozhodli vrátiť. Predávajúci Vám to neumožní. Posúďte, či predávajúci postupuje v súlade so zákonom.
  - Nájdite v zákone o predaji na diaľku a mimo prevádzkových priestorov (zákon o predaji na diaľku) prípady, kedy nemožno odstúpiť od zmluvy.
  - Medzi Vami a predávajúcim vznikne spor z dôvodu zamietnutia reklamácie bicykla, na ktorom sa zasekávajú brzdy. Uved'te aký ďalší postup na vyriešenie vzniknutej situácie zvolíte, ak ste si reklamáciu uplatnili do 12 mesiacov od kúpy a aký ďalší postup by bol najvhodnejší, ak by bola reklamácia uplatnená až po 12 mesiacoch od kúpy.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Spôsob regulácie a dohľad nad finančným trhom
  - bankové a nebankové subjekty (banky, sporiteľne, DSS, DDS, obchodníci s cennými papiermi, poisťovne, investičné správcovské spoločnosti, finančná správa SR)
  - ochrana vkladov
  - NBS – dohľad nad finančným trhom – jednotné kontaktné miesto
  - Fond ochrany vkladov
  - Garančný fond investícií
  - finančné inštitúcie
  - Elektronické bankovníctvo (internetbanking, telebanking, gsmbanking, mailbanking, smsbanking, wapbanking, homebanking, ePay, platby kartou cez internet)

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Korupcia, podvody, pranie špinavých peňazí
  - korupčné správanie, podplácanie
  - podvodné správanie
  - zneužívanie verejných zdrojov
  - pranie špinavých peňazí
  - legálne a nelegálne podnikateľské aktivity
  - spôsoby riešení nečestného správania, oznamovanie korupcie, podvodu

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Korupcia, podvody, pranie špinavých peňazí
  - Ochrana finančných záujmov EÚ
    - SIS
    - NAKA
    - OLAF - (Office européen de lutte anti-fraude/European Anti-Fraud Office) - Európsky úrad pre boj proti podvodom
    - AFCOS - (Anti-Fraud Coordination Service)
      - kontrola čerpania financií z fondov EÚ
      - clo, DPH, falšovanie €, apod.

MS Excel

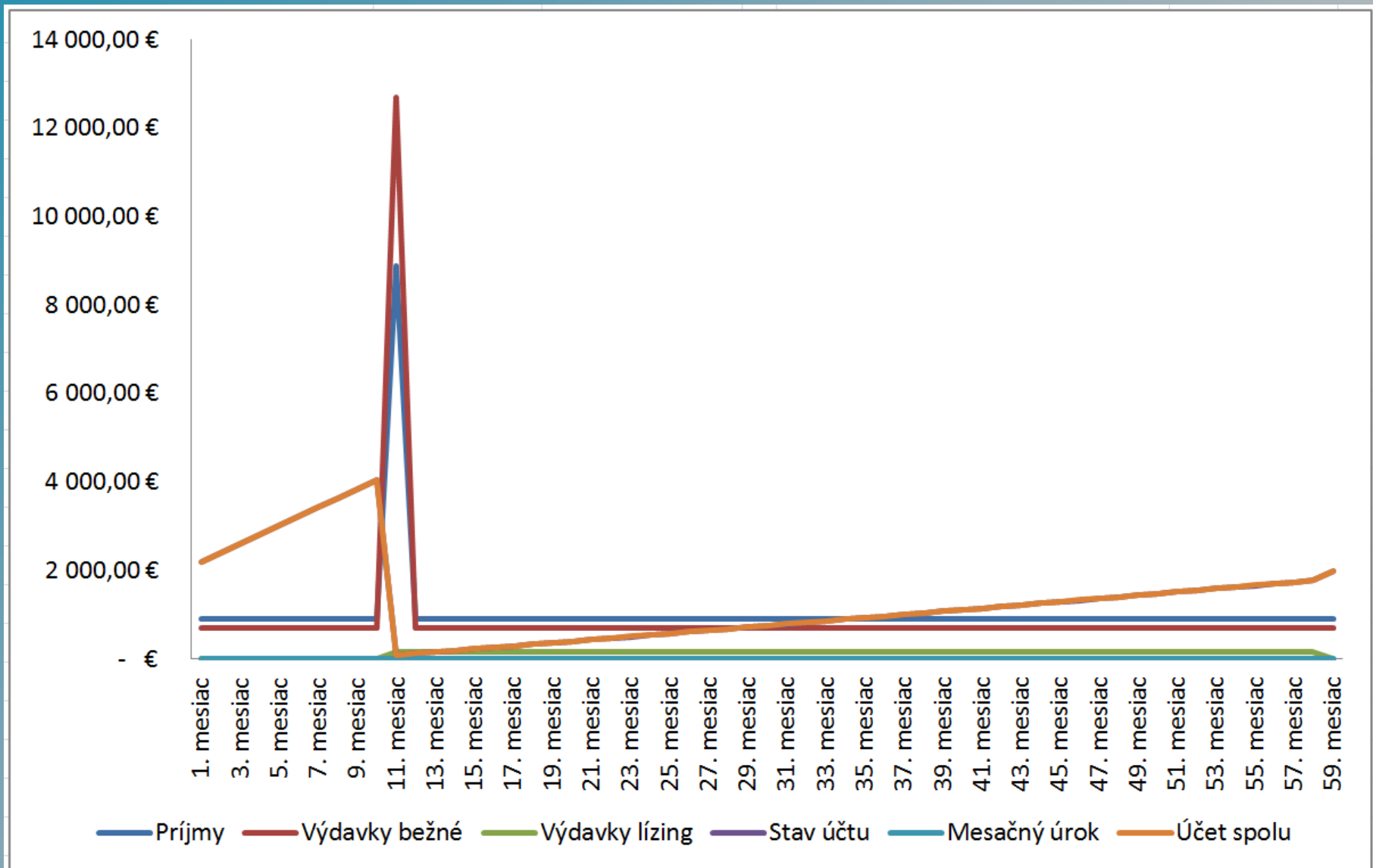

- tabuľkový procesor
  - matematická gramotnosť
  - finančná gramotnosť
  - IKT zručnosti
- vizualizácia údajov
  - grafy a kontingenčné grafy
- analýza údajov
  - zoznamy údajov
  - zoradovanie a filtrovanie
  - prehľady, súhrny, medzisúčty
  - kontingenčné tabuľky

MS Excel – modelovanie - lízing

Čas na kúpu auta	12	mesiacov	Záznam o príjmoch a výdavkoch					
Obstarávacia cena auta	12 000,00 €		Mesačné príjmy spolu	900,00 €				
Úspory	2 000,00 €		Mesačné výdavky spolu	700,00 €				
Lízing prísľub	8 000,00 €		Zostatok	200,00 €				
Chýbajúca suma	2 000,00 €		Sporenie na chýbajúcu sumu		10	mesiacov		
Dĺžka lízingu	48	mesiacov	Mesačný úrok v banke	0,20%				
Mesačná splátka lízingu	166,00 €							
Spolu úhrada za lízing	7 968,00 €							
				7 968,00 €				
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky lízing	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky	
1. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 2 200,00 €	4,40 €	2 204,40 €		
2. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 2 404,40 €	4,81 €	2 409,21 €		
3. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 2 609,21 €	5,22 €	2 614,43 €		
4. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 2 814,43 €	5,63 €	2 820,06 €		
5. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 3 020,06 €	6,04 €	3 026,10 €		
6. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 3 226,10 €	6,45 €	3 232,55 €		
7. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 3 432,55 €	6,87 €	3 439,41 €		
8. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 3 639,41 €	7,28 €	3 646,69 €		
9. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 3 846,69 €	7,69 €	3 854,39 €		
10. mesiac	900,00 €	700,00 €		- € 4 054,39 €	8,11 €	4 062,49 €		
11. mesiac	8 900,00 €	12 700,00 €		166,00 € 96,49 €	0,19 €	96,69 €	kúpa auta na lízing	

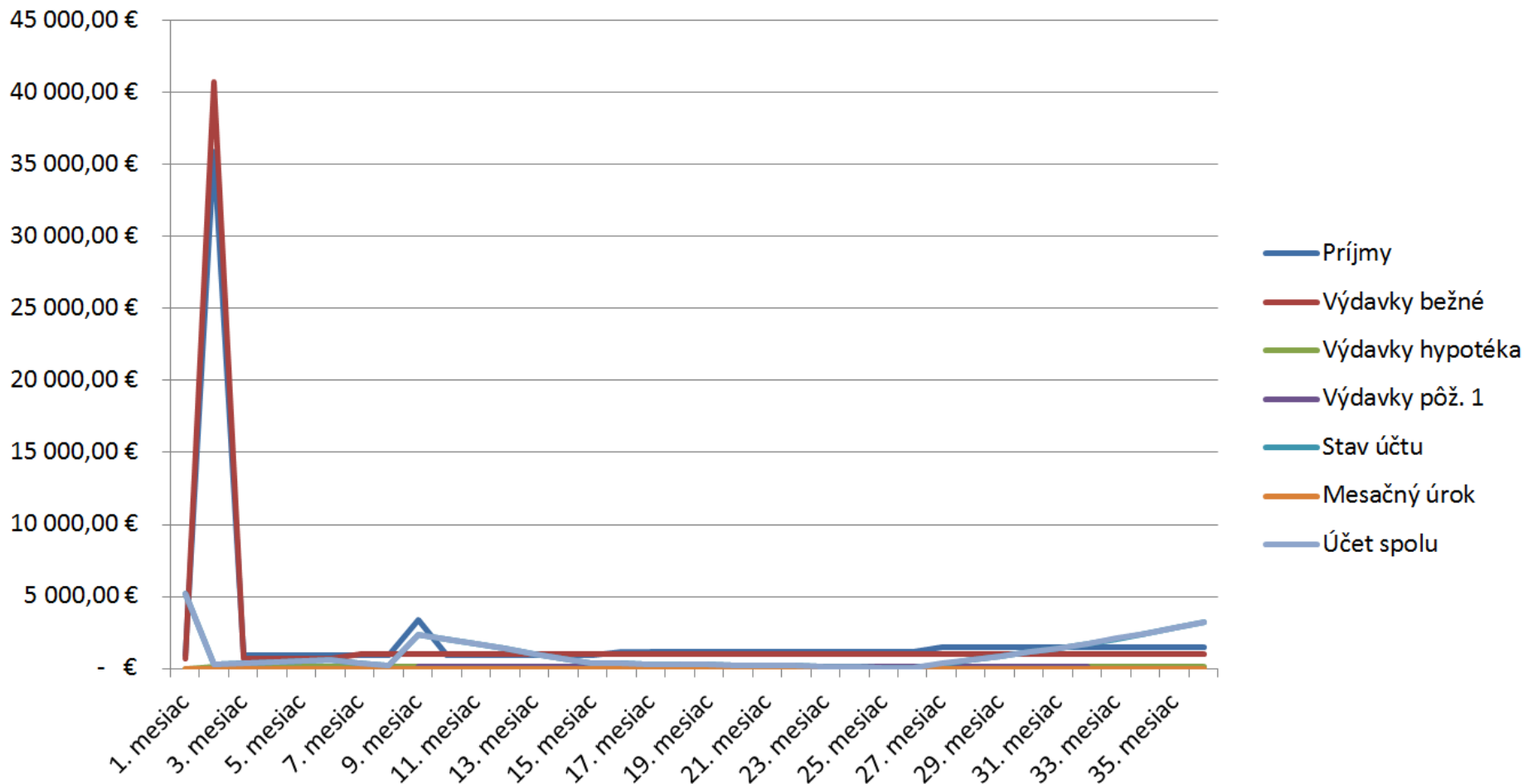
MS Excel – lízing - vizualizácia

MS Excel – modelovanie – prekrývanie pôžičiek správne

SPOLU (hypotéka + pôžičky)	38 640,00 €								
Záznam o príjmoch a výdavkoch									
Mesačné príjmy spolu	900,00 €								
Mesačné výdavky spolu	700,00 €								
Zostatok	200,00 €								
Sporenie na chýbajúcu sumu	0 mesiacov								
Mesačný úrok v banke	0,20%								
Obstarávacia cena byt	40 000,00 €								
Úspory	5 000,00 €								
Hypotéka	35 000,00 €			2 500,00 €					
Chýbajúca suma	- €								
Dĺžka pôžičky	300 mesiacov			24 mesiacov					
Mesačná splátka pôžičky	120,00 €			110,00 €					
Spolu úhrada za pôžičku	36 000,00 €			2 640,00 €	- €				
Navýšenie	1 000,00 €			140,00 €	- €				
			36 000,00 €						
SPORIACI A ÚVEROVÝ PLÁN	Príjmy	Výdavky bežné	Výdavky hypotéka	Výdavky pôž. 1	Výdavky pôž. 2	Stav účtu	Mesačný úrok	Účet spolu	Poznámky
1. mesiac	900,00 €	700,00 €	- €			5 200,00 €	10,40 €	5 210,40 €	
2. mesiac	35 900,00 €	40 700,00 €	120,00 €			290,40 €	0,58 €	290,98 €	Kúpa bytu + hypotéka

MS Excel – vizualizácia – prekrývanie pôžičiek správne

PRIESTOR PRE OTÁZKY

Ďakujem za pozornosť